

Motion till riksdagen

1989/90:Sk20

av Martin Olsson (c)

med anledning av prop. 1989/90:50 om
inkomstskatten för år 1990, m.m.

I proposition 1989/90:50 föreslår regeringen utöver förändrad inkomstskatteskala och finansieringen av den skattesänkning denna medför bl.a. även en med anledning av höjda taxeringsvärden motiverad ändring av förmögenhetsskatteskalen. Det anges i propositionen att finansministern har för avsikt att senare återkomma till behovet av materiella förändringar av förmögenhetsbeskattningen efter remissbehandling av ett förslag till enklare och mer likformiga regler för denna beskattning.

En förmögenhetsskattefråga som jag – och många andra – tagit upp i riksdagen under en följd av år är kravet på särbeskattning i stället för sambeskattnings av makars förmögenhet. Detta krav har alltid avvisats av riksdagsmajoriteten (s och vpk). Eftersom finansministerns uttalande i den nu framlagda propositionen inte innebär något som helst löfte om att regeringen avser att tillgodose detta krav är det, enligt min mening, nödvändigt att riksdagen nu – innan regeringen lagt fast sina förslag om "århundradets skattereform" – gör ett uttalande om att nuvarande skatteregler som klart missgynnar äktenskapet, ersätts av regler om särbeskattning även av makars förmögenhet.

Skatteregler och andra lagar bör inte få vara sådana att äktenskapet missgynnas. Reglerna för förmögenhetsskatt innebärande att makars förmögenhet sambeskattas är ett klart exempel på lagstiftning som missgynnar äktenskapet. Dessa regler kan inte anses stå i överensstämmelse med de grundläggande principerna i äktenskapsbalken som gäller sedan den 1 januari 1988 och som i denna del ej innebar några ändringar jämfört med tidigare lagstiftning.

I 1 kap. 3 § äktenskapsbalken anges att "varje make råder över sin egendom och svarar för sina skulder". I specialmotiveringen till nämnda paragraf framgår att den anger "en av de grundläggande principerna i den nordiska egendomsordningen för makar och att den bygger på att det gäller egendomsskillnad mellan makar så länge äktenskapet består". "Var och en av makarna råder således ensam över sin egendom" påpekade justitieministern ytterligare i propositionen.

Med hänsyn till att nämnda principer om makars egendomsförhållanden nu fastslagits och fastställts av riksdagen bör det vara självklart att makars förmögenhet skall beskattas var för sig. Ingående av äktenskap, som ju i allt

större utsträckning är en förening av två ekonomiskt självständiga personer, skall inte få påverka skattesituationen när det gäller deras förmögenhet.

Mot. 1989/90
Sk20

Gränsen för förmögenhetsskatt är f.n. 400 000 kr. Med gällande skatteregler kan alltså två personer före giftermålet ha 400 000 kr. vardera utan att betala förmögenhetsskatt. När de gift sig med varandra blir de ju inte ur ekonomisk synpunkt mer förmögna, men då drabbas de – med exakt samma förmögenhet som före äktenskapets ingående – av 7 000 kr. i förmögenhetsskatt, för vilket krävs en inkomstökning av minst 14 000 kr., eftersom förmögenhetsskatten betalas med beskattade medel.

Den föreslagna höjningen av gränsen för skattepliktig förmögenhet till 800 000 kr. utgör endast en anpassning till penningvärdesförsämringen. Motiven för särbeskattning kvarstår och påverkas inte på något sätt av att beloppsgränserna förändras.

Krav på särbeskattning av makars förmögenhet har framförts vid många tillfällen i riksdagsmotioner. Kraven har dock alltid avvisats. Fram t.o.m. 1987 anfördes att resultatet av familjelagssakkunnigas arbete skulle avvaktas. Men i samband med framläggande av förslag till ny äktenskapsbalk och ändrade arvsregler och vissa ändringar i arvs- och gåvoskattelagstiftningen framlade regeringen inga förslag om övergång till särbeskattning av makars förmögenhet. Fjolårets motion (1988/89:Sk302) av mig avslogs (1988/89:SkU20) med motivering att det "pågår inom finansdepartementet – parallellt med RINK (utredningen om reformerad inkomstbeskattning) – ett arbete med översyn av förmögenhetsbeskattningen med avseende på bl.a. eventuell särbeskattning."

Sammanfattningsvis talar enligt min mening främst två skäl för övergång till särbeskattning av makars förmögenhet, nämligen att nuvarande system med sambeskattning dels diskriminerar äktenskapet, dels knappast kan anses stå i överensstämmelse med de familjerättsliga grunderna för äktenskapet, som ju innebär att var och en av makarna – så länge äktenskapet består – äger och förfogar ensam över sin egendom.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag om särbeskattning av makars förmögenhet fr.o.m. 1991.

Stockholm den 28 november 1989

Martin Olsson (c)